

УДК 323.21

Н. О. Шишпанова,

к. е. н, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8347-5682>

DOI: 10.32702/2306-6792.2024.22.98

ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ПУБЛІЧНОЇ СФЕРИ РЕГІОНІВ: ПРОПОЗИЦІЇ ЕФЕКТИВНИХ МОДЕЛЕЙ КАР'ЄРНОГО РОЗВИТКУ

N. Shyshpanova,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Public Management and Administration
and International Economics, Mykolaiv National Agrarian University

INVOLVEMENT OF YOUTH IN THE PUBLIC SPHERE OF REGIONS: PROPOSALS FOR EFFECTIVE CAREER DEVELOPMENT MODELS

У статті розглядається важливість залучення молоді до публічної сфери в умовах децентралізації, яка стала ключовим чинником для успішного розвитку регіонів. Описано, що молодіжна політика, що формується на місцевому рівні, покликана створити комфортні умови для життя та розвитку молоді, а також забезпечити можливості для їхнього працевлаштування в рідних громадах. Автори підкреслюють, що реалізація молодіжної політики залежить від здатності місцевих органів влади встановлювати ефективний діалог з молоддю, що є необхідною умовою для формування прогресивного суспільства. З'ясовано, що залучення молоді до публічної служби в регіонах вважається важливим елементом ефективного управління на місцевому рівні. Описано, що для цього необхідно розробити цілеспрямовану стратегію, яка б передбачала освітні ініціативи та створення реальних можливостей для участі молоді в публічному управлінні. З'ясовано, що однією з перспективних стратегій є реалізація інтегрованих програм, що поєднують професійне навчання, наставництво та активну участь у процесах ухвалення рішень.

The article examines the importance of involving young people in the public sphere in the context of decentralisation, which has become a key factor for the successful development of regions. It is described that the youth policy formed at the local level is intended to create comfortable conditions for the life and development of young people, as well as to provide opportunities for their employment in their native communities. The authors emphasise that the implementation of youth policy depends on the ability of local authorities to establish an effective dialogue with young people, which is a prerequisite for the formation of a progressive society.

It has been found that the involvement of young people in public service in the regions is considered an important element of effective governance at the local level. It has been studied that young professionals who seek to influence decision-making in their communities can bring innovative ideas and a new perspective to social problems. It is described that this requires the development of a targeted policy that would include educational initiatives and the creation of real opportunities for youth participation in public administration.

The author emphasises that the career development of young people in the public service is an important aspect, since its success depends on the professional realisation of young professionals and the overall level of public administration. The article outlines the need to develop career development models that would take into account the specifics of work in government and the needs of young people. It is found that one of the promising strategies is the implementation of integrated programmes that combine professional training, mentoring and active participation in decision-making processes.

Special attention is paid to the creation of a vocational training system that includes theoretical and practical training of young people. It is described that for the effectiveness of training programmes, it is important to adapt them to the realities of modern public administration by introducing the latest methods and tools. It is generalised that the introduction of mentoring and the creation of youth committees at local self-government bodies opens up new opportunities for young professionals, which contributes to the formation of a new culture of governance focused on the needs of the community. The authors propose a systematic approach to involving young people in the public sphere, which allows not only to improve the level of management personnel, but also to ensure the sustainability of community development.

Ключові слова: молодь, публічна сфера, регіон, кар'єра, модель розвитку, територіальна громада.

Key words: youth, public sphere, region, career, development model, territorial community.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Залучення молоді до публічної сфери регіонів є актуальною проблемою, яка потребує комплексного підходу та ефективних моделей кар'єрного розвитку. В умовах динамічних змін у суспільстві та потреби в оновленні управлінських практик, важливо не лише підвищувати інтерес молоді до публічної служби, а й забезпечити їй можливості для професійного зростання та реалізації свого потенціалу. Водночас, існуючі механізми залучення молоді часто виявляються недостатньо ефективними, що призводить до низького рівня їхньої участі в управлінні на місцевому рівні. Тому необхідно розробити інноваційні моделі, які забезпечать молодим фахівцям доступ до ресурсів, навчання та практичних можливостей у сфері публічного управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз сучасних досліджень показує, що проблема залучення молоді до публічної сфери є предметом уваги багатьох науковців. Зокрема, у роботі Карковської В., Цигилик Н. досліджується важливість розвитку софт-скілс у державних службовців, що безпосередньо впливає на їхню здатність ефективно працювати в команді та взаємодіяти з молоддю [1]. Кіндрат А. Р. у своїй статті пропонує класифікацію основних форм участі молоді в публічно-

му управлінні, підкреслюючи їхній потенціал у розвитку місцевих громад [2]. Ковтун М. С. акцентує на важливості залучення молоді до державної служби як складової побудови правової держави, вказуючи на необхідність формування сприятливих умов для молодих фахівців [3].

Костєва Т. Б. досліджує сучасні механізми залучення молоді до розвитку громадянського суспільства, підкреслюючи важливість активної участі молодих людей у формуванні політичних рішень [4]. У статті Кузик П. М. представлений аналіз базових моделей розвитку публічного управління в Україні, що може слугувати основою для розробки нових стратегій залучення молоді [5]. Пилип В. В. досліджує феномен права громадян брати участь в управлінні державними справами, що є важливим аспектом для молоді, яка прагне до активної участі в політичному житті [6].

Підлісна Т. В. акцентує увагу на концепції лідерства в публічному управлінні, що може слугувати основою для формування нових лідерських кадрів серед молоді [7]. У роботі Проскури В. Ф. та інших авторів розглядається роль муніципального менеджменту в управлінні територіальною громадою, що відкриває можливості для залучення молоді до активної роботи на місцях [8]. Репицький Т. у своєму посібнику надає рекомендації щодо активізації молоді та залучення її до діяльності з розвитку громад, що може бути реалізовано через програми стажувань та ініціативи [9]. Сабій Ю. С. обґрунтовує необхідність державної молодіжної політики як елемента соціальної безпе-

ки, що також впливає на мотивацію молоді до участі в публічному управлінні [10].

Загалом, аналіз останніх досліджень підкреслює необхідність комплексного підходу до залучення молоді до публічної сфери, що включає розвиток професійних навичок, активізацію участі у громадських ініціативах та формування системи підтримки для молодих фахівців.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті полягає в узагальненні ефективних моделей кар'єрного розвитку молоді у публічній сфері регіонів. Завдання дослідження: розглянути приклади успішної молодіжної політики територіальних громад; описати шляхи залучення молоді до публічної служби в регіонах; надати пропозиції моделей кар'єрного розвитку молоді на публічній службі регіонів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Залучення молоді до публічної сфери в умовах децентралізації стає ключовим фактором успішного розвитку громад. Молодіжна політика, яка формується на місцевому рівні, спрямована на створення комфортного середовища для життя, розвитку та працевлаштування молодих людей у рідних громадах. Важливим є те, що ця політика сприяє збереженню молодіжного потенціалу, забезпечуючи умови для самореалізації та стимулюючи бажання залишатися в рідному регіоні. Основними складовими ефективною молодіжної політики є фінансове забезпечення, якісні кадри, розвиток інфраструктури для молоді та інтеграція молодих людей у процеси ухвалення рішень.

Успіх реалізації молодіжної політики значною мірою залежить від здатності громад налагодити прямий діалог з молоддю. Наприклад, Терехівська громада стала прикладом того, як створення молодіжної ради може стати дієвим інструментом для залучення молодих людей до життя громади [9]. Розширення можливостей участі молоді у прийнятті рішень сприяло збільшенню кількості гуртків і дозвілєвих центрів, що забезпечують розвиток учнів і студентів. Молодь не лише бере активну участь у створенні туристичних маршрутів, а й демонструє високий рівень патріотизму. Таке залучення стимулює формування місцевої ідентичності, коли молода людина не лише позиціонує себе українцем, але й відчуває тісний зв'язок із рідною громадою.

Зеленодольська громада продемонструвала, що фінансове забезпечення молодіжної політики у поєднанні з розширенням можливостей працевлаштування молодих спеціалістів сприяє активізації молодіжних ініціатив [9]. Збільшення бюджету на розвиток молоді дозволило створити нові проекти та посади молодіжних працівників, що значно підвищило довіру молоді до органів місцевого самоврядування. Це, у свою чергу, стимулювало збільшення кількості звернень з ідеями та ініціативами, що свідчить про зростання громадянської активності молодого покоління.

Інший приклад — Галицинівська громада, де до впровадження молодіжної політики відзначалася відсутність інфраструктури для молоді. Проте поступове облаштування центрів дозволяло стало поштовхом для залучення шкільної молоді до суспільних процесів. Розвиток таких центрів створює нові можливості для самовираження, посилює мотивацію відповідальних працівників і сприяє зростанню соціальної активності.

Систематичний підхід до розвитку молодіжної політики також продемонстрований на рівні Івано-Франківської області, де об'єднані громади активно взаємодіють у рамках форумів, таких як "DOBRE Дій" [9]. Платформа, створена Старобогородчанською громадою, забезпечує простір для освітніх заходів, культурних подій та тренінгів, де молодь може не лише навчатися, але й ділитися досвідом з іншими громадами. Зустрічі молодих активістів з різних регіонів сприяють обміну найкращими практиками, що, зрештою, допомагає розвивати громадянське суспільство. Такі заходи сприяють формуванню лідерських навичок і активної громадянської позиції, що є необхідними як для розвитку місцевих громад, так і для зміцнення демократичних цінностей на рівні країни.

У Прибужанівській громаді молодь також активно впливає на розвиток соціальних ініціатив, зокрема через проекти, спрямовані на створення центрів дозвілля в кожному селі. Окрім цього, молоді люди організовують креативні акції, зокрема екологічні флешмоби та соціальні кампанії з підтримки старших громадян. Такий підхід не лише активізує молодь, але й формує культуру соціальної відповідальності та підвищує рівень взаємодопомоги в громаді.

Байковецька громада заслуговує на увагу завдяки реалізації інноваційного проекту — відкриття першої сільської автоматизованої обсерваторії. Це стало можливим завдяки підтримці міжнародної програми DOBRE та

залученню зовнішніх партнерів [9]. Проект не лише сприяв розвитку наукових інтересів серед молоді, але й підвищив престиж громади на національному та міжнародному рівнях. Присутність на відкритті Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні підкреслює важливість таких ініціатив для формування позитивного іміджу громади та залучення іноземних інвестицій.

Залучення молоді до публічної служби в органах влади регіонів є важливим елементом формування ефективної системи управління на місцевому рівні. Молоді люди, які прагнуть впливати на прийняття рішень у своїх громадах, здатні внести свіжі ідеї, інноваційні підходи та новий погляд на соціальні проблеми. Проте для того, щоб стимулювати цей процес, необхідно розробити цілеспрямовану політику, яка включатиме як освітні ініціативи, так і реальні можливості для молоді брати участь у публічному управлінні.

По-перше, важливою складовою є створення умов для кар'єрного зростання молоді в органах влади [1]. Це може бути досягнуто шляхом впровадження програм, які передбачають розвиток кар'єрних шляхів для молодих фахівців. Наприклад, органи місцевого самоврядування можуть запроваджувати молодіжні програми, які надають можливість молодим людям проходити конкурс на позиції у структурних підрозділах влади. Такі програми можуть включати в себе підтримку молоді у вигляді менторства, навчання та підвищення кваліфікації, що спростить їхній шлях до зайняття відповідальних посад.

По-друге, для залучення молоді до публічної служби важливо також створити позитивний імідж державної служби як сфери діяльності, що є привабливою та важливою для суспільства. Це може бути реалізовано через інформаційні кампанії, які акцентують увагу на можливостях, які відкриває робота в органах влади, а також на важливості внеску молоді у розвиток місцевих громад. Використання сучасних комунікаційних платформ, зокрема соціальних мереж, може стати дієвим інструментом для залучення уваги молоді до можливостей публічної служби.

Не менш важливим є створення інклюзивного середовища в органах місцевого самоврядування, що сприятиме залученню молоді з різних соціальних та економічних груп [2]. Для цього органи влади мають активізувати співпрацю з громадськими організаціями, що займаються питаннями молоді, та залучати їх до розробки політик і програм. Таке партнерство

може стати основою для створення платформи, яка дозволить молодим людям висловлювати свої ідеї та пропозиції, а також взаємодіяти з представниками органів влади.

Крім того, для залучення молоді до роботи в органах влади важливо також забезпечити конкурентоспроможну заробітну плату та соціальні гарантії для працівників публічної служби [3]. Молодь має бути впевнена, що кар'єра в публічному секторі є не лише можливістю реалізації своїх ідей, але й забезпеченням стабільного фінансового доходу. Це стане додатковим стимулом для молодих фахівців обирати публічну службу як перспективний шлях у своїй кар'єрі.

Кар'єрний розвиток молоді на публічній службі регіонів є важливим елементом ефективного управління, оскільки від його успішності залежить не лише професійна реалізація молодих фахівців, а й загальний рівень публічного управління на місцевому рівні. В умовах динамічних змін у суспільстві та економіці, важливо розробити моделі кар'єрного розвитку, які враховують специфіку роботи в органах влади, а також потреби і прагнення молоді. Однією з найбільш перспективних стратегій є реалізація інтегрованих програм, які поєднують професійне навчання, наставництво та активну участь у процесах ухвалення рішень.

Першим кроком у формуванні ефективних моделей кар'єрного розвитку є створення системи професійного навчання, що включає як теоретичну, так і практичну підготовку. Важливо, щоб навчальні програми були адаптовані до реалій сучасного публічного управління та включали в себе новітні методики, інструменти управління та комунікації. Співпраця з вищими навчальними закладами, професійними асоціаціями та органами місцевого самоврядування дозволить молодим спеціалістам отримувати актуальні знання та навички, необхідні для роботи в умовах децентралізації. Запровадження спеціалізованих курсів, семінарів та тренінгів за участю досвідчених практиків сприятиме глибшому розумінню молоддю складних процесів публічного управління.

Вищі навчальні заклади можуть створювати спільні програми з органами місцевого самоврядування, які передбачають практичні стажування та навчання в реальних умовах. Такі програми допоможуть молоді зрозуміти механізми роботи публічної служби, розвинути навички управління та лідерства, а також ознайомитися з актуальними питаннями, що постають перед громадами. Залучення фахівців із практичним досвідом до навчального процесу

створює ефективний міст між теорією та практикою, забезпечуючи якісну підготовку майбутніх кадрів.

Другим важливим елементом кар'єрного розвитку є впровадження системи наставництва, яка дозволяє молодим фахівцям отримувати підтримку та рекомендації від досвідчених колег [6]. Наставництво може бути реалізоване через програми, які передбачають формальне та неформальне навчання, де молоді спеціалісти мають можливість вчитися від тих, хто вже пройшов шлях кар'єрного зростання в публічній службі. Встановлення тісних зв'язків між молодими фахівцями та наставниками сприяє обміну досвідом, підвищує впевненість молоді у своїх силах і допомагає уникнути типових помилок, з якими стикаються новачки в публічній службі.

Третьою складовою успішної кар'єрної моделі є забезпечення молоді реальними можливостями для активної участі у процесах ухвалення рішень на місцевому рівні. Це може бути досягнуто шляхом створення консультативних рад або молодіжних комітетів при органах місцевого самоврядування, де молоді фахівці матимуть змогу висловлювати свої ідеї, пропозиції та думки щодо розвитку громади. Залучення молоді до розробки та реалізації місцевих програм і проектів не лише підвищить їхню зацікавленість у роботі публічної служби, але й сприятиме формуванню нової культури управління, орієнтованої на врахування потреб усіх верств населення.

Не менш важливим є створення системи професійного просування, яка б забезпечувала молодим фахівцям реальні шанси на кар'єрний ріст [8]. Це може бути досягнуто шляхом розробки чітких критеріїв оцінювання ефективності роботи, що включають не лише виконання службових обов'язків, але й активну участь у навчальних програмах, ініціативи у розвитку громади та інші досягнення. Впровадження таких критеріїв дозволить формувати мотивацію у молоді до постійного самовдосконалення та професійного зростання, а також підвищить їхню відповідальність за результати своєї діяльності.

Додатково, важливим аспектом є створення сприятливого середовища для розвитку кар'єри молоді, яке включає підтримку з боку органів місцевого самоврядування та держави. Це може бути реалізовано через програми фінансової підтримки молодих фахівців, які беруть участь у проектах розвитку громади, а також через забезпечення соціальних гарантій, що сприятимуть стабільності їхньої роботи в

публічній службі. Таке середовище сприятиме збереженню молодих кадрів у державному секторі та забезпеченню сталого розвитку публічного управління на місцевому рівні.

Крім того, важливо враховувати вплив сучасних технологій на кар'єрний розвиток молоді. Використання цифрових платформ для навчання, комунікації та обміну досвідом може значно підвищити ефективність навчальних програм та сприяти швидшому засвоєнню нових знань і навичок. Органи місцевого самоврядування можуть впроваджувати онлайн-курси, вебінари та інші інноваційні рішення, що дозволяють молодим спеціалістам підвищувати свою кваліфікацію без відриву від основної роботи.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, розвиток молодіжної політики в умовах децентралізації вимагає комплексного підходу, що поєднує фінансову підтримку, створення інфраструктури та активне залучення молоді до процесу ухвалення рішень. Успішні приклади різних громад України демонструють, що інвестиції у молодіжний потенціал сприяють не лише соціальному та економічному розвитку, а й формують нове покоління активних громадян, здатних впливати на розвиток країни загалом. Молодіжна політика стає не лише інструментом розвитку місцевих громад, але й важливим чинником для зміцнення демократичних процесів та інтеграції молоді в громадське життя на всіх рівнях. Узагальнюючи, ефективні моделі кар'єрного розвитку молоді на публічній службі регіонів потребують інтегрованого підходу, що охоплює освітні ініціативи, наставництво, активну участь у прийнятті рішень, систему професійного просування та підтримку з боку органів влади. Лише за таких умов молоді фахівці зможуть реалізувати свій потенціал, стати активними учасниками процесів управління, а також забезпечити сталий розвиток своїх громад. Це, в свою чергу, сприятиме створенню більш ефективного, інклюзивного та орієнтованого на людину публічного управління в Україні.

Література:

1. Карковська В., Цигилик Н. Актуальність вибору ефективних методів розвитку софтверних державних службовців. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 10 (24). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)-102-115](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24)-102-115) (дата звернення: 29.10.2024).

2. Кіндрат Л. Р. Класифікаційна та видова структура основних форм участі молоді в публічному управлінні. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2019. № 2. С. 144—158. URL: <https://doi.org/10.36030/2664-3618-2018-2-144-158> (дата звернення: 29.10.2024).

3. Ковтун М. С. Залучення молоді на державну службу як основа побудови правової держави. 2024. С. 171—176. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/304624> (дата звернення: 29.10.2024).

4. Костєва Т. Б. Сучасні механізми залучення молоді до розвитку громадянського суспільства. Public Administration and Regional Development. 2021. № 13. С. 650—674. URL: <https://doi.org/10.34132/pard2021.13.05> (дата звернення: 29.10.2024).

5. Кузик П. М. Аналіз базових моделей розвитку публічного управління в Україні. Public management. 2022. № 3 (31). С. 34—37. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3\(31\)-4](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3(31)-4) (дата звернення: 29.10.2024).

6. Пилип В. В. Феномен права громадян брати участь в управлінні державними справами у демократичній державі та адміністративному праві України. Juridical scientific and electronic journal. 2023. № 6. С. 830—833. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/200> (дата звернення: 29.10.2024).

7. Підлісна Т. В. Концепція лідерства в публічному управлінні. Derzhavne upravlinnya udoskonalennya ta rozvytok. 2023. № 11. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.9> (дата звернення: 29.10.2024).

8. Проскура В. Ф., Маркова Е. В., Долинський С. В. Роль муніципального менеджменту в системі публічних відносин та управлінні територіальною громадою. Efektyvna ekonomika. 2023. № 11. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.13> (дата звернення: 29.10.2024).

9. Репицький Т. Активізація молоді та залучення до діяльності з розвитку громад. Київ: Ін-т Сусп. Ініціатив, 2019. 27 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/897/DOBRE_Handbook_small.pdf (дата звернення: 29.10.2024).

10. Сабій Ю. С. Державна молодіжна політика як структурний елемент соціальної безпеки. Investytsiyi: praktyka ta dosvid. 2024. № 9. С. 184—188. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.184> (дата звернення: 29.10.2024).

References:

1. Karkovska, V., & Tsyhylyk, N. (2023), "Relevance of choosing effective methods for the

development of soft skills of civil servants", Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii, [Online], vol. 10. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)-102-115](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24)-102-115).

2. Kindrat, L. R. (2019), "Classification and Species Structure of the Main Forms of Youth Participation in Public Administration", Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy, [Online], vol. 2, pp. 144—158. <https://doi.org/10.36030/2664-3618-2018-2-144-158>.

3. Kovtun, M. S. (2024), "Attracting young people to the civil service as a basis for building a rule-of-law state", [Online], pp. 171—176, available at: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/304624> (Accessed 29 October 2024).

4. Kostieva, T. B. (2021), "Modern mechanisms of youth involvement in the development of civil society", Public Administration and Regional Development, [Online], vol. 13, pp. 650—674. <https://doi.org/10.34132/pard2021.13.05> (Accessed 29 October 2024).

5. Kuzyk, P. M. (2022), "Analysis of the basic models of public administration development in Ukraine", Public management, [Online], vol. 3, pp. 34—37. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3\(31\)-4](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3(31)-4).

6. Pylyp, V. V. (2023), "Phenomenon of the right of citizens to participate in the management of public affairs in a democratic state and administrative law of Ukraine", Juridical scientific and electronic journal, [Online], vol. 6, pp. 830—833. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/200>.

7. Pidlisna, T. V. (2023), "The concept of leadership in public administration. State upravlinnya udoskonalennya ta rozvytok", Derzhavne upravlinnya udoskonalennya ta rozvytok, [Online], vol. 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.9>.

8. Proskura, V. F., Markova, E. V., & Dolynskiy, S. V. (2023), "Role of municipal management in the system of public relations and management of the territorial community", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.13>.

9. Repytskyi, T. (2019), "Activation of youth and involvement in community development activities", Instytut Suspilnykh Initsiatyv, [Online], 27 p., available at: https://decentralization.ua/uploads/library/file/897/DOBRE_Handbook_small.pdf (Accessed 29 October 2024).

10. Sabii, Yu. S. (2024), "State youth policy as a structural element of social security", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, [Online], vol. 9, pp. 184—188. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.184>.
Стаття надійшла до редакції 05.11.2024 р.